

FILM

CZWARTKOWY KLUB FILMOWY – CZESKIE KOMEDIE

W cyklu **CZWARTKOWY KLUB FILMOWY** TVP Kultura pokaże osiem czechosłowackich komedii z końca lat 60. i pierwszej połowy 70. Widzowie będą mogli zobaczyć dzieła takich reżyserów jak m.in. twórca trylogii o rodzinie Homolków - Jaroslav Papoušek, mistrz parodii gatunkowych - Oldrich Lipský, specjalista od komediowej science fiction Jindřich Polák i, na deser, ironiczny Jiří Menzel.

„Straszne skutki awarii telewizora”, 4 stycznia, godz. 20:20

R: Jaroslav Papoušek

Początek komediowej trylogii Papouška poświęconej perypetiom praskiej, wielopokoleniowej rodziny Homolków. Tworzą ją babcia i dziadek, ich syn i jego otyła żona oraz dwaj nieustająco psocący synowie bliźniacy. Pierwsza opowieść z serii, zrealizowana w 1969 roku, rozgrywa się w piękną, letnią niedzielę, kiedy – tradycyjnie – prażanie tłumnie odwiedzają podmiejski las. Wypłoszeni z niego czyimś wołaniem o pomoc, Homolkowie wracają do domu niezadowoleni, ale pocieszeni tym, że będą mogli spędzić miłe popołudnie przed telewizorem. Niestety, sprzęt się psuje, a niemożność naprawienia go w dzień wolny od pracy sprawia, że zmienia się on w katastrofę z powodu kłótni wszystkich ze wszystkimi i o wszystko.

„Hogo-fogo Homolka”, 11 stycznia, godz. 20:20

R: Jaroslav Papoušek

U Homolków pojawił się wymarzony, nowy członek rodziny – pierwszy samochód. Zachwyceni Homolkowie jeżdżą škodą wszędzie – i na Hradczany, i na lotnisko. Wkrótce nadarza się okazja, by wypróbować go w dłuższej trasie. Prababcia Homolkowa przysłała wiadomość o poważnej chorobie pradziadka. Praska rodzina wyrusza na południe kraju.

„Homolkowie na urlopie”, 18 stycznia, godz. 20:20

R: Jaroslav Papoušek

Ostatnia część trylogii podpatrującej życie zabawnych prażan. Homolkowie spędzają urlop w Karkonoszach, w Szpindlerowym Młynie. Pobyt jest drogi, co powoduje u członków rodziny frustrację. Nie chcą się jednak kłócić i decydują, że ten, kto pierwszy złamie zakaz wszczynania awantur, będzie musiał klęczeć w miejscu publicznym. Tą osobą okazuje się dziadek, sprowokowany przez gości domu wczasowego.

„Jak utopić doktora Mraczka”, 25 stycznia, godz. 20:20

R: Václav Vorlíček

Kultowa w Czechach komedia fantastyczna z 1975 roku reżysera takich popularnych produkcji telewizyjnych, jak seriale „Latający Czestmir”, „Arabela” i „Powrót Arabeli”. Vorlíček, nazywany „królem komedii i bajek”, okazał się mistrzem tego gatunku, który właśnie w latach 70. w Czechach przenosił widzów od absurdu codzienności do świata fantazji. Reprezentuje go w filmie ostatnia rodzina praskich wodników. Zagraża jej eksterminacja. Nastąpi ona, gdy tylko doktor Mraczek – skądinąd sympatyczny urzędnik – zapewni wodnikom nowe, suche lokum. Świetne w tym filmie triki były realizowane na planie a nie, jak dziś, w postprodukcji.

„Adela jeszcze nie jadła kolacji”, 1 lutego, godz. 20:20

R: Oldrich Lipský

Parodia filmu kryminalnego osadzona w scenerii secesyjnej Pragi, nawiązująca klimatem do opowieści z serii „Sklepik z horrorami” Rogera Cormana. Twórcy filmu wykorzystali w nim literacką postać Nicka Cartera, wykreowaną na potrzeby XIX-wiecznych amerykańskich, gazetowych powieści odcinkowych. Carter sam staje się w obrazie Lipský’ego pastiszem nieustraszonego detektywa. Nad Wełtawą ma on za zadanie wyjaśnić zagadkę zniknięcia psa. Ale znikają także ludzie... Trop prowadzi Cartera do dziwnej rośliny o mięsożernych skłonnościach i do swojego wielkiego przeciwnika, o którym myślał, że od dawna nie żyje, mistrza zbrodni - Ogrodnika. Surrealistyczny nastrój filmu z 1978 roku podkreślają animowane zdjęcia wybitnego czeskiego artysty, Jana Švankmajera.

„Mareczku, podaj mi pióro!”, 8 lutego, godz. 20:20

R: Oldrich Lipský

Tym razem nie parodia kina gatunkowego, do jakich przyzwyczaił nas Lipský, ale ciepła komedia z 1976 roku. Jej bohater, pięćdziesięcioletni majster Kroupa zostaje oddelegowany na obowiązkowe doszkalanie do tej samej placówki, do której uczęszcza jego syn. Powodem jest modernizacja fabryki maszyn rolniczych, w której pracuje Kroupa. Z jego braku postępów w nauce cieszy się kontroler Hujer, czyhający na jego stanowisko. Okazuje się, że seniorzy, na powrót zasiadając w ławkach szkolnych, ponownie zachowują się jak uczniaki.

„Jutro wstanę rano i oparzę się herbatą”, 15 lutego, godz. 20:20

R: Jindřich Polák

Niezwykle zabawna, kultowa w Czechach surrealistyczna komedia science fiction z 1977 roku, wykorzystująca motyw podróży w czasie. W filmie Poláka znudzony swoim życiem Jan Bures, będąc świadkiem śmierci brata bliźniaka, Karela, zakrztuszonego bułką przejmuje jego tożsamość – zawsze zazdrościł mu pięknej narzeczonej i pracy pilota rakiety. Karel podróżował wraz ze znajdującymi się na jej pokładzie turystami – za pośrednictwem firmy Universum Company - do przeszłości. Jednakże plany nowej wspaniałej przyszłości krzyżuje mu grupa nazistów, która przeżyła wojnę – i nie zestarzała się dzięki specjalnym tabletkom – i pragnie także odbyć podróż w przeszłość, by podarować Hitlerowi bombę wodorową i wygrać wojnę. Naziści biorą Jana za Karela, który już zgodził się na udział w haniebnym spisku. Zwariowana akcja filmu nieustannie toczy się w dwóch przestrzeniach czasowych, ponieważ Jan musi zrobić wszystko, by uratować świat od zagłady.

„Na skraju lasu”, 22 lutego, godz. 20:20

R: Jiří Menzel

W tej pełnej ciepłego humoru i ironii komedii twórcy „Skowronków na uwięzi” i „Pociągów pod specjalnym nadzorem” sielskie krajobrazy dopełniają opowieść o mieszcuchach pragnących wiejskiej sielanki. Dla rodziny Lavičkův wymarzoną lokum staje się domek sędziwego pana Komárka. Dobrotliwy staruszek zgadza się wynająć jego część rodzinie na lato a potem im go sprzedać. Lavičkové pomagają w gospodarstwie. Ale kiedy lato mija, Komárek nie kwapi się z wyprowadzką. Świetnie dobrani aktorzy i znakomite dialogi.

TEATR

Zima upłynie w TVP Kultura pod znakiem prawdziwych teatralnych perełek z przedstawicielami dwóch różnych aktorskich generacji w rolach głównych. Z okazji

zbliżających się **90. urodzin Franciszka Pieczki** w cztery wtorki stycznia emitowane będą spektakle Teatru Telewizji z udziałem tego wybitnego aktora, m.in. **„Fedra” Jeana Racine’a** w reżyserii Laco Adamika.

Z kolei w lutym, w ramach **Miesiąca z Kingą Preis**, widzowie TVP Kultura będą mogli obejrzeć **„Skowronka” Jeana Anouilha**, w reż. Krzysztofa Zanussiego, **„Prześwit” Davida Hare’a**, w reż. Marii Zmarz-Koczanowicz (znakomity duet Kingi Preis z Jerzym Trelą) oraz rejestrację spektaklu w reż. Pawła Miśkiewicza z Teatru Polskiego we Wrocławiu - **„Przypadek Klary” Dei Loher**.

MIESIĄC Z FRANCISZKIEM PIECZKĄ

„Porwanie Donii Agaty”, 2 stycznia, godz. 20:20

R: Stanisław Wohl, Barbara Sałacka

Telewizyjna adaptacja powieści niemieckiej pisarki Gudrun Pausewang. Czterech mężczyzn porywa dla okupu bogatą donię Agatę (w tej roli niezrównana Irena Kwiatkowska). Porywacze traktują starszą panią z szacunkiem i sympatią, starają się spełniać jej wszystkie żądania. Nie wiedzą, że donia Agata tak dobrze odnalazła się w nowej sytuacji, że wcale nie zamierza wrócić do swojej dawnej, nudnej i przewidywalnej egzystencji.

Emisja poprzedzona wstępem – rozmową Wojciecha Majcherka z Franciszkiem Pieczką.

„Stepowy Król Lir, 9 stycznia”, godz. 20:20

R: Witold Filler

Adaptacja noweli Iwana Turgieniewa, nawiązującej do słynnej tragedii Szekspira. Franciszek Pieczka wystąpił tu w roli Martyna Pietrowicza Charłowa, który, nie bacząc na ostrzeżenia sąsiadów, postanawia przepisać gospodarstwo dwóm córkom: Annie (Hanna Balińska) i Eulampii (Anna Chodakowska). Szybko popada w konflikt z bliskimi, aż w końcu zostaje wygnany z własnego domu.

„Kowal, pieniądze i gwiazdy”, 16 stycznia, godz. 20:20

R: Maciej Englert

W tej inscenizacji sztuki Jerzego Szaniawskiego Franciszek Pieczka wcielił się w kowala Luśnię, starszego mężczyznę żonatego z młodą kobietą. Pod nieobecność męża ulega ona urokowi wędrownego grajka. Tymczasem kowal wraca wcześniej, przyprowadzając ze sobą gościa - kupca Kruka. Żona chowa kochankę na strychu, a kowal z kupcem rozmawiają o wpływie układu gwiazd w chwili urodzenia na życie każdego człowieka... Oprócz Franciszka Pieczki w spektaklu wystąpili m.in. Anna Nehrebecka, Henryk Borowski, Olgierd Łukaszewicz i Marta Lipińska. Premiera na antenie TVP miała miejsce 26 grudnia 1981 roku.

„Fedra”, 23 stycznia, godz. 20:20

R: Laco Adamik

Adaptacja sztuki Jeana Racine'a w reżyserii Laco Adamika z Teresą Budzisz - Krzyżanowską w roli tytułowej. Fedra, druga żona króla Tezeusza (Franciszek Pieczka), zakochuje się w swoim pasierbie, Hipolicie (Bogusław Linda), który potajemnie – i z wzajemnością - kocha Arycję (Katarzyna Figura), z oburzeniem odtrąca więc miłość Fedry. Grzeszna namiętność królowej okazuje się tragiczna w skutkach dla wszystkich zainteresowanych...

MIESIĄC Z KINGĄ PREIS

„Skowronek”, 6 lutego, godz. 20:20

R: Krzysztof Zanussi

Jean Anouilh napisał dramat "Skowronek" w 1953 roku i do dziś dzieło to pozostaje jednym z najważniejszych w twórczości pisarza, a zarazem jednym z najciekawszych utworów literackich, których bohaterką jest Joanna d'Arc. Fabuła "Skowronka" skonstruowana jest na koncepcie "teatru w teatrze", gdzie oś intrygi stanowi proces, w czasie którego odgrywane są kluczowe wątki z życiorysu oskarżonej, mające dostarczyć sądowi dowodów jej winy bądź niewinności. Spektakl z Kingą Preis w roli Joanny d'Arc miał premierę w kwietniu 2000 roku i jest debiutem Krzysztofa Zanussiego w Teatrze Telewizji.

„Prześwit”, 13 lutego, godz. 20:20

R: Maria Zmarz - Koczanowicz

Kameralny dramat znanego angielskiego dramaturga i scenarzysty Davida Hare'a. Jedna doba, jedno pomieszczenie, dwoje dawnych kochanków, których dzieli różnica wieku, środowisk, w których się obracają i postawy wobec życia. Kyra (Kinga Preis), odnajdująca sens życia w pracy nauczycielka i Tom (Jerzy Trela), charyzmatyczny i bogaty restaurator, rozmawiają o wspólnej przeszłości. Czy różnice w postrzeganiu świata nie przekreślą szansy na wspólną przyszłość?

„Przypadek Klary”, 20 lutego, godz. 20:20

R: Paweł Miśkiewicz

Rejestracja sztuki Dei Loher z Teatru Polskiego we Wrocławiu. W tym multimedialnym spektaklu z muzyką hip - hopowego zespołu Grammatik Kinga Preis gra tytułową Klarę, która traci niezbyt inspirującą, ale stałą pracę polegającą na pisaniu instrukcji obsługi sprzętu AGD. Daje to początek dramatycznym perypetiom i gorzkim przemyśleniom o pokoleniu trzydziestolatków, którzy na własnej skórze przekonują się, że świat jest bardziej skomplikowany, niż myśleli.

MUZYKA KLASYCZNA

REJESTRACJE KLASYCZNE

**Festiwal Muzyki Dawnej Actus Humanus Nativitas - Ensemble Correspondances,
PREMIERA 6 stycznia, godz. 22:50**

Koncert Ensemble Correspondances - barokowego zespołu śpiewaków i instrumentalistów prowadzonego przez klawesynistę i organistę Sébastiena Daucé'a. Nazwa grupy nawiązuje do poezji Baudelaire'a, podkreślając fakt, że zespół często łączy muzykę z innymi sztukami. W ramach Festiwalu Muzyki Dawnej Actus Humanus Nativitas w 2017 roku Ensemble Correspondances – po raz pierwszy w Polsce - zaprezentowali mistrzowskie wykonanie bożonarodzeniowego pastorału Charpentiera.

„Krakowiacy i górale”, PREMIERA 7 stycznia, godz. 14:00

Zarejestrowana 11 listopada w Operze Wrocławskiej klasyczna polska opera w oryginalnej inscenizacji młodej reżyserki Barbary Wiśniewskiej. „Krakowiacy i górale” z muzyką Jana Stefaniego i librettem Wojciecha Bogusławskiego to wspaniały dokument swojej epoki, ale z drugiej strony, jak pokazuje historia Polski, dzieło to pozostaje niezmiennie aktualne. Jego uniwersalny wymiar podkreśla muzyka, którą dyrygent Adam Banaszak porównuje raczej do Mozarta, niż pieśni Oskara Kolberga, a także choreografia autorstwa Anatolija Iwanowa, niezwykle widowiskowa mimo braku tradycyjnych tańców.

Projekt zrealizowany został w ramach obchodów stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Emisję poprzedzi rozmowa Barbary Schabowskiej, dyrektor TVP Kultura, z Barbarą Wiśniewską, reżyserką "Krakowiaków i górali" w Operze Wrocławskiej.

MUZYKA I KULTURA ALTERNATYWNA

„Antyfonie”, PREMIERA 1 stycznia, godz. 22.40

Nowy cykl dokumentalny na antenie TVP Kultura, który ma ukazać panoramę zjawisk i postaw twórczych związanych z rozwojem rodzimej sceny muzyki eksperymentalnej. „Antyfonie” to - jak mówią twórcy - „podróż w poprzek dźwięku”, a przewodnikiem w tej wyprawie jest Jacek Staniszewski. Poprzez portretowanie artystów w ich naturalnych środowiskach pracy twórcy serii chcą pokazać złożoność kreowanych przez nich form artystycznych (np. sztuka dźwięku, instalacje akustyczne, field recording i ekologia dźwięku, własnoręcznie produkowane instrumentarium etc.) Dzięki takiej formule można bliżej poznać m.in. działalność Sebastiana Buczka, Jacka Sienkiewicza, Wojcieka Czerna czy artystów związanych z wytwórnią Monotype.

Cykl składa się z 6 odcinków emitowanych co drugi poniedziałek.

„Białoruski klimat”, PREMIERA 13 stycznia, godz. 11.00

Serial dokumentalny, który przedstawia najciekawszych niezależnych artystów mieszkających i tworzących na Białorusi. Autorka i prowadząca program - aktorka, performerka i reżyserka Maria Czykwin - przemierza kraj pytając o korzenie i inspiracje reprezentantów różnych dziedzin kultury i sztuki. Spotyka się z nimi w istotnych dla ich tożsamości miejscach zarówno w stolicy, jak i rozrzuconych po całym kraju wioskach, gdzie jak na wyspach archipelagu kumulują się małe punkty niezależnej działalności twórczej. To właśnie za ich pomocą twórcy serii chcą pokazać zróżnicowany świat białoruskiej tradycji, sztuki, niezwyklej przyrody i architektury, ludzi i ich relacji. Przede wszystkim chcą jednak odczarować stereotypowe, bo skoncentrowane na sytuacji politycznej, wyobrażenie o naszym wschodnim sąsiedzie.

Cykl składa się z 8 odcinków prezentowanych co sobotę.

„Ewolucja hip-hopu”, PREMIERA 6 stycznia, godz. 19:05

Od muzycznej rewolucji do ewolucji, czyli Grandmaster Flash, Afrika Bambaataa i wielu innych legendarnych twórców w 4-odcinkowym serialu o tym, jak kultura hip-hopowa przeniosła się z podziemia do kultury masowej. MC i dziennikarz Shad Kabango wyrusza w podróż do korzeni hip – hopu, rozmawiając po drodze z raperami, didżejami i producentami, którzy mieli największy wpływ na kształtowanie się dzisiejszego krajobrazu muzycznego USA. Pozycja obowiązkowa nie tylko dla fanów hip-hopu, ale także dla wszystkich zainteresowanych historią współczesnej popkultury.

Cykl składa się z 4 odcinków emitowanych co sobotę.

SZTUKI WIZUALNE

PERFORMANCE

„Performance – Sanatorium dźwięku”, PREMIERA 2 stycznia, godz. 00:45

TVP Kultura wspólnie z Fundacją In Situ, organizatorem festiwalu w Sokołowsku – Sanatorium Dźwięku i Konteksty – zaprezentuje zimą filmowe dokumentacje tych wyjątkowych wydarzeń ze świata sztuki współczesnej.

Cykl zainauguruje we wtorek 2 stycznia o godz. 00:45 pierwszy z 4 odcinków o festiwalu Sanatorium Dźwięku, odbywającym się od 2015 roku w Sokołowsku i poświęconym muzyce współczesnej oraz sound artowi. Jego głównym celem jest przedstawienie zjawisk i nurtów XX i XXI wieku, przy zachowaniu równowagi pomiędzy tradycjami sztuki eksperymentalnej a nowymi, jeszcze nie do końca zdefiniowanymi tendencjami.

Z kolei w lutym odcinki cyklu będą swoistą kroniką wydarzeń Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Efemerycznej Konteksty, który odbył się w Sokołowsku w dniach 21 – 25 lipca 2017 roku. Intencją autorów serii jest oddanie niepowtarzalnej atmosfery tych dni i zapoznanie widza z mało znanymi szerokiej publiczności rodzajami współczesnych działań artystycznych.

Premierowe odcinki cyklu emitowane będą we wszystkie wtorki stycznia i lutego po północy.